

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Sundhedsudvalget
Anledning:	Samråd om sodavandsafgifter og bekæmpelse af fedme
Tid og sted:	23. november 2006 kl. 11-12
Fil-navn:	des.overvægt.samråd.talepapir

[Spørgsmål H: Hvordan kan regeringen forsvare at indføre afgiftslettelser på sodavand, når al forskning - tilsyneladende - viser, at prissætningen har betydning for forbruget?]

Der er i forbindelse med Finanslovsaftalen indgået aftale om en nedsættelse på 30 ører pr. liter sodavand. Det vil give danskerne 135 mio. kr. mere til husholdningen eller ca. 25 kr. til hver dansker hvert år, som de så kan vælge at købe yderligere 1,5 liter sodavand eller 10 æbler for.

Men sagen er, at vi ikke drikker mere sodavand, selvom prisen falder. Vi drikker alt det sodavand, vi har lyst til. Sodavand er ikke en vare, vi sparer op til, men kan drikke, når vi har lyst til den.

Afgiften på sodavand er ændret to gange inden for de seneste fem år. I 2001 blev afgiften hævet fra 1 kr. pr. liter til 1,65 kr. pr. liter. Efter afgiftsforhøjelsen i januar 2001 har salget af sodavand været faldende. Men forbruget er ikke faldet. Forklaringen er først og fremmest en større grænsehandel, men også mere illegal handel. Afgiftsstigningen i 2001 udløste en næsten eksplosiv stigning i grænsehandlen. Afgiftsforhøjelsen i 2001 betød, at grænsehandlen med sodavand skønnet steg med 50 % fra ca. 30 mio. liter i 2000 til 45 mio. liter i 2001.

I oktober 2003 blev afgiften på sodavand sat ned med 50 ører pr. liter. Det flyttede lidt af grænsehandlen tilbage til køb her i landet, men det

samlede forbrug forblev uændret. Det samlede forbrug i årene 2003 til 2006 har stort set været konstant. Forbruget har ligget omkring 550 mio. liter. Det svarer til forbruget i år 2000.

Afgiftsændringer har således ingen større indflydelse på danskernes forbrug af sodavand, men på hvor sodavandene bliver købt. Der, hvor afgiftsændringer slår igennem, er i indkøbsmønstret og markedsandele mellem indenlandsk handel, grænsehandel og illegal handel. Men afgiftsændringer medfører derimod ikke nødvendigvis et større eller mindre forbrug for den enkelte dansker.

I 2000 blev der som nævnt drukket 550 mio. liter sodavand, som også er den mængde sodavand, der skønnes, der vil blive drukket i år. Men der

sælges i dag sammenlignet med 2000 66 mio. liter sodavand mindre ved indenlandsk salg, mens grænsehandlen er tredoblet og den illegale handel femdoblet.

De foreliggende tal for forbrug og salg viser, at sættes afgiften på sodavand op, øges grænsehandlen og illegalt salg af sodavand. Sættes afgiften ned, trækker det grænsehandel hjem til dansk detailhandel og reducerer den illegale handel.

[Spørgsmål I: "Hvad er begrundelsen for, at man har valgt at overhøre alle de lægefaglige advarsler mod en afgiftslettelse på sodavand, fordi

det vil være med til at øge overvægten i befolkningen, specielt blandt børn og unge som er særlig udsatte?”]

Der er en veldokumenteret sammenhæng mellem fedme og et stort forbrug af sukkerholdige læskedrikke, slik m.v.

I den bedst af alle verdener lyttede vi alle til, hvad lægevidenskaben kom med af gode råd for at opnå størst mulig sundhed, og vi fulgte rådene. Men i den virkelige verden er tingene normalt mere komplicerede. Afgiftsnedsættelsen med 30 ører er sket for at mindske grænsehandlen. Ønsket har været at få noget af den omsætning, der sker hos de tyske grænsekøbmænd tilbage til Danmark.

Bekæmpelse af overvægt og fedme er - desværre må jeg som sundhedsminister sige - ikke blot et spørgsmål om afgiftsniveauet på sodavand.

”Sluk tørsten i vand” og ”spar på sukkeret” er to af de otte kostråd. ”Sodavand er kun til festlige lejligheder”, siger Sundhedsstyrelsen. Vi skal alle tage ansvar for vores egen sundhed, og forældrene har et ansvar i forhold til børn og unge. Hver 5 sodavand, der bliver drukket, bliver hentet syd for grænsen, og det er jo ikke børnene, der kører derned og fylder traileren op. Det er nødvendigt at se mere bredt på tilgangene til forebyggelse af fedme end blot på danskernes forbrug af sodavand.

En sund afbalanceret kost er en vigtig faktor i forebyggelse af overvægt og fedme. Motion er et lige så vigtigt element. Regeringen har allerede iværksat en række initiativer og flere vil komme til.

Fødevarestyrelsen lancerede i januar 2006 "Kostkompasset" med de otte kostråd, hvor et af dem er: Vær fysisk aktiv mindst 30 minutter om dagen.

Regeringen har nedsat det uafhængige Motions- og Ernæringsråd. Rådets opgave er at fremme bedre sundhed for alle danskere. Rådets første opgave bliver at udarbejde en strategi til forebyggelse af overvægt hos børn.

Selv vil jeg sætte gang i den danske befolkning under overskriften: "Gang i Danmark". I hele 2007 skal der sættes ekstra fokus på fysisk aktivitet. Formålet er først og fremmest at give befolkningen lyst til at bevæge sig noget mere og udbrede viden om de gavnlige virkninger, som fysisk aktivitet har på sundheden.

Målgruppen for "Gang i Danmark" er alle danskere. Børn og voksne - både dem, der i dag er fysisk inaktive, og dem, som allerede er "i gang" i større eller mindre omfang.

"Gang i Danmark" er også en udfordring og et tilbud til de nye kommuner, der pr. 1.1. får hovedansvaret for forebyggelse og sundhedsfremme, herunder den fysiske aktivitet. Vi har derfor som

optakt til året holdt en inspirationskonference for kommunerne, fordi netop de har gode muligheder for at skabe velegnede rammer og forudsætninger for fysisk aktivitet. Dels er kommunerne tæt på borgerne via daginstitutioner, skoler og ældretilbud. Dels har kommunerne samtidig gennem folkeoplysningen en løbende kontakt til den frivillige verden, som f.eks. det lokale idrætsliv og aftenskolerne.

Samtidig står kommunerne for den fysiske planlægning, herunder trafikområdet med f.eks. cykelstier, rekreative områder, skolegårde og legepladser. Kommunerne har således gode muligheder for at etablere rammer, der motiverer til fysisk aktivitet.

”Gang i Danmark” skal også sætte fokus på partnerskabstankegangen. Med henblik på at udvide antallet af eksisterende partnerskaber vil ”Gang i Danmark” bl.a. have til formål at fremme partnerskaber, gerne utraditionelle.

[afslutning]

Forebyggelse af overvægt er en kompleks opgave, der kræver viden. Regeringen arbejder til stadighed på at iværksætte initiativer, der kan bibringe os større viden om, hvordan denne opgave skal gribes an. Statens Institut for Folkesundhed har netop vundet udbuddet af den KRAM-undersøgelse jeg i samarbejde med TrygFonden ønsker iværksat. Undersøgelsen skal kortlægge danskernes vaner inden for

kost, rygning, alkohol og motion, og vil forhåbentlig bidrage til en større viden på dette område, der fremover kan bruges i vores kamp mod svær overvægt.